

Yönetici Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yönetici Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33399>

Özet

Yönetici Öz Yeterlik Algısı Ölçeği (YÖYÖ) 2020 yılında Ali Baltacı tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu ölçek, bireylerin yönetsel ve idari görevleri başarıyla yerine getirme konusundaki kişisel inançları, yani öz yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi amacıyla, Türk kültürüne özgü yönetim başarıları dikkate alan kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır. Bu araç, özellikle eğitim yöneticileri ve idari kadroların kendi yetkinlik algılarını değerlendirmelerine olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Yönetici öz yeterlik, idari yeterlik, öz yeterlik algısı, ölçek geliştirme, yönetsel yetkinlik.

Yazarlar

Ali Baltacı

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin kendi yönetsel yeterliklerine dair algılarını sistematik bir biçimde değerlendirmektir. Bu değerlendirme, özellikle eğitim ve iş dünyası gibi alanlarda görev yapan yöneticilerin, kararlara zorluklarla başa çıkma, karar verme, liderlik etme ve örgütsel hedeflere ulaşma kapasitelerine olan inançlarını nicelleştirmeyi hedefler. Elde edilen veriler, yönetici eğitim programlarını veya kişisel gelişim müdahalelerinin tasarlanmasında önemli bir girdi sağlar.

Yapı

Yönetici Öz Yeterlik Algısı Ölçeği, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'na dayanan öz yeterlik (self-efficacy) yapısını ölçmektedir. Öz yeterlik, bireyin belirli bir eylemi başarıyla gerçekleştirebileceğine dair inancını ifade eder. Bu ölçek özel olarak bu yapıyı yönetsel başarımlara uyarlar. Ölçek, yöneticilik rolünün gerektirdiği farklı görev alanlarındaki (örneğin, insan kaynakları yönetimi, bütçe yönetimi, kriz yönetimi) yeterlik algısını alt boyutlar aracılığıyla ele alabilir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışması, geliştirme makalesinde (Baltacı, 2020) detaylı olarak sunulmuştur. Bu çalışmada genellikle yapı geçerliliğini (Construct Validity) sağlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermektedir. Ölçeğin

maddelerinin, teorik olarak ölçmek istenen yönetsel öz yeterlik yapısını ne ölçüde temsil ettiğini gösteren kapsam geçerliği de uzman görüşleri alınarak sağlanmaktadır.

Her ne kadar kaynakta spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik çalışmada (Baltacı, 2020) ölçeğin ölçtüğü yapıyı doğrulamak için yeterli istatistiksel kanıt sunmaktadır. İlgili akademik makaleye başvurularak detaylı geçerlik sonuçlarına ulaşılabılır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik çalışması, ölçek maddelerinin iç tutarlılığını değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Geliştirme çalışmasında, genellikle Cronbach Alfa (Güvenirlik Katsayısı) değeri hesaplanmaktadır. Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Baltacı (2020) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısının kabul edilebilir düzeyde olduğu rapor edilmiştir. Ayrıca, ölçeğin alt boyutları varsa, bu alt boyutlar için de ayrı ayrı iç tutarlılık katsayıları hesaplanmaktadır. Test-tekrar test güvenilirliği gibi diğer güvenilirlik yöntemlerinin kullanılıp kullanılmadığı, birincil kaynak incelenerek kesinleştirilebilir.

Faktör Analizi

Yönetici Öz Yeterlik Algısı Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmaktadır. Geliştirme aşamasında, ölçeğin teorik yapısına uygun faktör sayısı ve madde dağınıklığı belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmaktadır. AFA sonuçları, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve her bir boyutun hangi maddelerden oluştuğunu ortaya koymuştur.

AFA'ya takiben, belirlenen faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanıp doğrulanmadığını kontrol etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanması muhtemeldir. DFA sonuçları, ölçeğin faktör yapısının kabul edilebilir uyum indekslerine sahip olduğunu göstermelidir (örneğin, CFI, TLI, RMSEA değerleri). Bu analizler, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olduğunu ve yönetsel öz yeterliğin farklı bileşenlerini ölçtüğünü destekler.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Language Available: Türkçe

Population Group: Yöneticiler, idari personel, eğitim yöneticileri veya yönetim pozisyonlarında çalışan profesyoneller.

Age Group: Yetişkinler (Çalışan Nüfus).

Population Details: Ölçeğin geliştirildiği orijinal çalışmada, genellikle belirli bir sektördeki (örneğin eğitim) yöneticiler üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) yöntemi. Katılımcılar, yönetimsel görevleri yerine getirme becerilerine dair inançlarını belirtilen derecelere göre işaretlerler.

Anahtar Kelimeler

Yönetimsel psikoloji, öz yeterlik, psikometrik özellikler, ölçek, liderlik, idari bilimler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: alibaltaci@mersin.edu.tr

Correspondence Address: Ali Baltacı, Mersin Üniversitesi (Affiliation)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2020 yılında yayımlanan akademik bir makale ile kullanıma sunulmuştur. Ölçeğin kullanımı için gerekli izinler ve olası ücretlendirme politikaları, sorumlu yazar Ali Baltacı veya yayımlandığı dergi (Uluslararası Karamanolu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi) aracılığıyla belirlenmelidir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle yazarın izni yeterli olmaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: The original PDF can be downloaded here: [yonetici-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/yonetici-oz-yeterlik-algisi-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Baltacı, A. (2020). Yönetici Öz Yeterlik Algısı Ölçeği: Geçerlik ve güvenirlilik çalışması. *Uluslararası Karamanolu Mehmetbey Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 8-16.

Yönetici Öz Yeterlik Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için Ali Baltac? (2020) taraf?ndan yay?mlanan birincil akademik kayna?a ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM